

Bod č.

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovanie Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja
20. marec 2014

Správa

o činnosti kultúrnych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja za rok 2013

Materiál predkladá:

Ing. Bystrík Žák
riaditeľ Úradu Bratislavského
samosprávneho kraja
4. Stanoviská komisií

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa
3. Správa

Zodpovedná:

Ing. Alžbeta Melicharová
riaditeľka odboru cestovného ruchu a kultúry

Spracovatelia:

Mgr. Rastislav Šenkírik, vedúci oddelenia kultúry
Mgr. Danica Gajdošová, referentka oddelenia kultúry
Renáta Staněková, referentka oddelenia kultúry
Eva Šebová, referentka oddelenia kultúry

Bratislava
Marec 2014

Návrh uznesenia

**UZNESENIE č. /2014
zo dňa 20. marca 2013**

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

s c h v a ľ u j e

Správu o činnosti kultúrnych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja za rok 2013.

Dôvodová správa

Oddelenie kultúry Úradu Bratislavského samosprávneho kraja každoročne spracováva a predkladá do Zastupiteľstva Bratislavského samosprávneho kraja informáciu o činnosti kultúrnych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja. Predložená správa je informačný materiál, ktorý sumarizuje základné vecné, štatistické a ekonomické údaje za rok 2013.

Správa v stručnej forme rekapituluje činnosť, aktivity a podujatia kultúrnych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja za rok 2013 v kontexte ekonomických ukazovateľov a základných programových dokumentov Bratislavského samosprávneho kraja (Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja BSK na roky 2007 – 2013, Priority BSK na roky 2009 – 2013), ako aj v spojitosti s činnosťou oddelenia kultúry Úradu Bratislavského samosprávneho kraja. Cieľom predloženého materiálu je poskytnúť poslancem Zastupiteľstvu Bratislavského samosprávneho kraja ale aj širšej verejnosti adekvátnu informáciu o činnosti kultúrnych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK.

ČINNOSŤ KULTÚRNYCH ZARIADENÍ V ZRIAĎOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI BRATISLAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

Kultúrne zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja

Bratislavský samosprávny kraj (ďalej len „BSK“) v súlade s vymedzeným kompetenčným rámcom vytvára a zabezpečuje podmienky rozvoja kultúry v bratislavskom regióne a to jednak priamo, prostredníctvom svojich orgánov a príslušných organizačných zložiek Úradu BSK (odbor cestovného ruchu a kultúry, oddelenie kultúry), ako aj prostredníctvom organizácií vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti (ďalej len „kultúrne zariadenia“). Kompetencie, ciele, poslanie, rozvojové aktivity a konkrétne činnosti Bratislavského samosprávneho kraja v oblasti kultúry sú určené platným legislatívnym rámcom, predovšetkým zákonom NR SR č. 302/2001 Z. z. o samosprávnych krajoch a zákonom NR SR č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov a základnými programovými dokumentmi BSK (Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja BSK na roky 2007 – 2013, Priority BSK na roky 2009 – 2013) v súlade so špecializovanými právnymi normami pre jednotlivé oblasti kultúry, najmä v súlade so zákonom NR SR č. 384/1997 Z. z. o divadelnej činnosti v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách, zákonom NR SR č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 183/2000 Z. z. o knižniciach v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

Všetky kultúrne zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK sú príspevkové organizácie s právnou subjektivitou, hospodária v súlade so zákonom NR SR č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov, spravujú majetok BSK, ktorý im bol zverený do správy v súlade so zákonom NR SR č. 446/2001 o majetku vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov a pri svojej činnosti vychádzajú zo základných zriaďovacích dokumentov a riadia sa uzneseniami Zastupiteľstva BSK, všeobecne záväznými nariadeniami BSK a ďalšími internými predpismi BSK, spolupracujú s orgánmi štátnej správy, orgánmi samospráv miest a obcí, ďalšími odbornými inštitúciami a stavovskými združeniami. Kultúrne zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK sú verejné inštitúcie a plnia kultúrnu, umeleckú, osvetovú, vzdelávaciu, akvizičnú, informačnú, metodickú a ďalšie funkcie, vymedzené príslušnými ustanoveniami špecializovaných právnych noriem.

V súčasnosti je BSK zriaďovateľom siedmich kultúrnych zariadení. Sú to štyri divadlá: Divadlo Aréna, Divadlo Astorka Korzo´90, Divadlo LUDUS a Bratislavské bábkové divadlo. Všetky divadlá pôsobia na území Bratislavy. Mimo Bratislavy sídlia Malokarpatské osvetové stredisko v Modre, Malokarpatská knižnica v Pezinku a Malokarpatské múzeum v Pezinku. Cieľom BSK je saturovať potreby a záujmy obyvateľov kraja v oblasti kultúry na celom svojom území, bez ohľadu na sídla kultúrnych zariadení. Toto poslanie sa jednotlivé kultúrne zariadenia usilujú naplniť či už ako spádové inštitúcie, prostredníctvom vysunutých pracovísk, v prípade divadiel zájazdovými vystúpeniami, celoregionálnymi podujatiami, partnerstvami a spoluprácou s inými subjektmi, sieťovaním viacerých subjektov pri realizácii podujatí a projektov, alebo koordinačno-metodickou činnosťou. Kultúrne zariadenia zároveň poskytujú služby aj návštevníkom regiónu, angažujú sa v nadregionálnych aktivitách a priamo participujú na tvorbe, ochrane a prezentácii kultúrnych hodnôt a vytváraní dobrého mena BSK doma aj v zahraničí.

Personálna báza kultúrnych zariadení je dlhodobo stabilná. V roku 2013 v siedmich kultúrnych zariadeniach pracovalo celkovo 161 zamestnancov, čo je o 3 (1,89 %) viac ako v roku 2012:

Tabuľka č. 1 (štruktúra pracovníkov kultúrnych zariadení)

rok	2012	2013
odborní pracovníci	45	44
umeleckí pracovníci	45	46
ekonomicko-prevádzkoví pracovníci	68	71
spolu	158	161

Nasledujúci prehľad sumarizuje údaje zo správ o činnosti jednotlivých kultúrnych zariadení za rok 2013. Rekapituluje aktivity realizované v rozsahu základného poslania zariadení, v súčinnosti s Úradom BSK, v spolupráci s inými subjektmi, účasti na festivaloch, súťažiach, prehliadkach a ďalšie kultúrne a spoločenské podujatia, ako aj podujatia nad rámec plnenia hlavných úloh (charitatívne aktivity). Pre porovnanie uvádza aj počet zamestnancov jednotlivých kultúrnych zariadení:

Tabuľka č. 2 (počet zamestnancov a počet aktivít kultúrnych zariadení v r. 2013)

Názov zariadenia	Počet zamestnancov	Počet aktivít
Divadlo ARÉNA	32	152
Divadlo ASTORKA KORZO'90	38	174
Bratislavské bábkové divadlo	37	307
Divadlo LUDUS	9	83
Malokarpatské múzeum Pezinok	15	54
Malokarpatské osvetové stredisko Modra	13	67
Malokarpatská knižnica v Pezinku	17	261

Zameranie a forma aktivít sú rozdielne v závislosti od odborného zamerania jednotlivých inštitúcií. Podrobnejšie sú rozvedené v komentári o činnosti jednotlivých kultúrnych zariadení.

Oddelenie kultúry úradu BSK

Oddelenie kultúry Úradu BSK zabezpečuje koordinačne a organizačne aktivity v oblasti kultúry v úzkej súčinnosti s komisiou kultúry Zastupiteľstva BSK, ďalšími organizačnými útvarmi Úradu BSK, kultúrnymi zariadeniami v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK, orgánmi miestnych samospráv a ďalšími

subjektmi.. Medzi najdôležitejšie kultúrne aktivity realizované priamo oddelením kultúry alebo v spolupráci s ďalšími subjektmi v roku 2013 patrili:

- spolupráca s MOS Modra na podujatí Ples seniorov BSK (február 2013),
- spolupráca s OZ Pro Gymnik na podujatí Gymnik a jeho hostia (marec 2013),
- realizácia výstavy detských kresieb Bratislavského bábkového divadla vo vstupných priestoroch Ú BSK (apríl 2013),
- spolupráca na podujatí Piknik & Bike (apríl 2013),
- spolupráca s AI Nova na projekte Ocenenie za príkladnú obnovu (máj – december 2013),
- spolupráca na príprave projektu „Ubránili sme sa“ – rekonštrukcia Napoleonských bojov v Sade Janka kráľa v Bratislave (jún 2013),
- spolupráca na príprave 9. ročníka Keramických trhov v spolupráci s Malokarpatským múzeom v Pezinku (jún 2012),
- spolupráca s Bratislavským bábkovým divadlom na 5. ročníku medzinárodného divadelného festivalu bábkových divadiel „Veľký svet malých hrdinov“(jún 2013),
- spolupráca s Divadlom Aréna pri propagácii a príprave Detskej univerzity 2013 (júl – august 2013),
- spolupráca na IV. ročníku medzinárodného Katedrálneho organového festivalu Bratislava 2013, ktorý sa konal v rámci Kultúrneho leta (august 2013),
- spolupráca s agentúrou ABBY Art na koncertnom projekte „Tribute to Freedom – Pocta slobode“ na hrade Devín (august 2013),
- realizácia konferencie ku Dňom európskeho kultúrneho dedičstva v BSK (september 2013),
- spolupráca na realizácii slávnostného podujatia pri príležitosti 60. výročia založenia Malokarpatskej knižnice v Pezinku (september 2013),
- spolupráca s Mestským ústavom ochrany pamiatok v Bratislave pri organizovaní medzinárodnej konferencie o najvýznamnejších antických rímskych pamiatkach na hornom toku Dunaja a spracovanie príspevku do zborníka z konferencie - Danube Limes Brand (september 2013),
- spolupráca s Divadlom ARÉNA na podujatí pri príležitosti krstu knihy „10 sezón Divadla ARÉNA“ a prvý jazzový bruch v divadle (september 2013),
- spolupráca s MOS Modra na realizácii a koordinácii regionálneho projektu Jablkové hodovanie (október 2013),
- spolupráca s Mestskou časťou Bratislava-Staré mesto pri realizácii podujatia „Tri dni so svätou Alžbetou“ pri príležitosti 100. výročia vysvätenia Modrého kostolíka v Bratislave (október 2013),
- spolupráca s OZ Spoločnosť Martina Rázusa pri realizácii osláv 125. výročia narodenia Martina Rázusa (október 2013),
- spolupráca s Divadlom ASTORKA KORZO´90 na príprave a propagácii 9. ročníka divadelného festivalu ASTORKA 2013 (október 2013),
- spolupráca s mestskou časťou Bratislava-Ružinov pri realizácii podujatia „Ružinovské hodové slávnosti a otvorenie Župnej jesene 2013 (október 2013),
- spolupráca s Petržalským skrášľovacím spolkom na Pietnej spomienke na obeť I. svetovej vojny (október 2013),
- spolupráca s Divadlom LUDUS na príprave a propagácii 4. ročníka Medzinárodného bienále (festivalu) divadla pre tínedžerov Puberťák (november 2013),
- spolupráca a súčinnosť s OSÚRaRP Ú BSK pri realizácii projektu „Behind the Bridge/Za mostom“ (umiestnenie pamätníka a konferencia) k téme Železná opona a revitalizácia obranných bunkrov pozdĺž rieky Morava (november 2013),
- zabezpečenie Mikulášskeho predstavenia pre deti zamestnancov Úradu BSK v Bratislavskom bábkovom divadle (december 2013),
- spolupráca na realizácii projektu Župná zabíjačka (december 2013),

- zabezpečenie divadelného predstavenia Bublina na betóne v Divadle ELLEDANSE pre zamestnancov Úradu BSK (december 2013),
- spolupráca na príprave obnovy národnej kultúrnej pamiatky a zriadenia regionálnej galérie v objekte synagógy v Senci (priebežne celoročne).

Rozpočet kultúrnych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK v roku 2013

Schválený rozpočet pre kultúrne zariadenia na rok 2013 pozostával z financií z rozpočtu BSK v výške 3 304 857,00 €, z vlastných príjmov vo výške 656 008,00 € a z iných zdrojov vo výške 5 000,00 €.

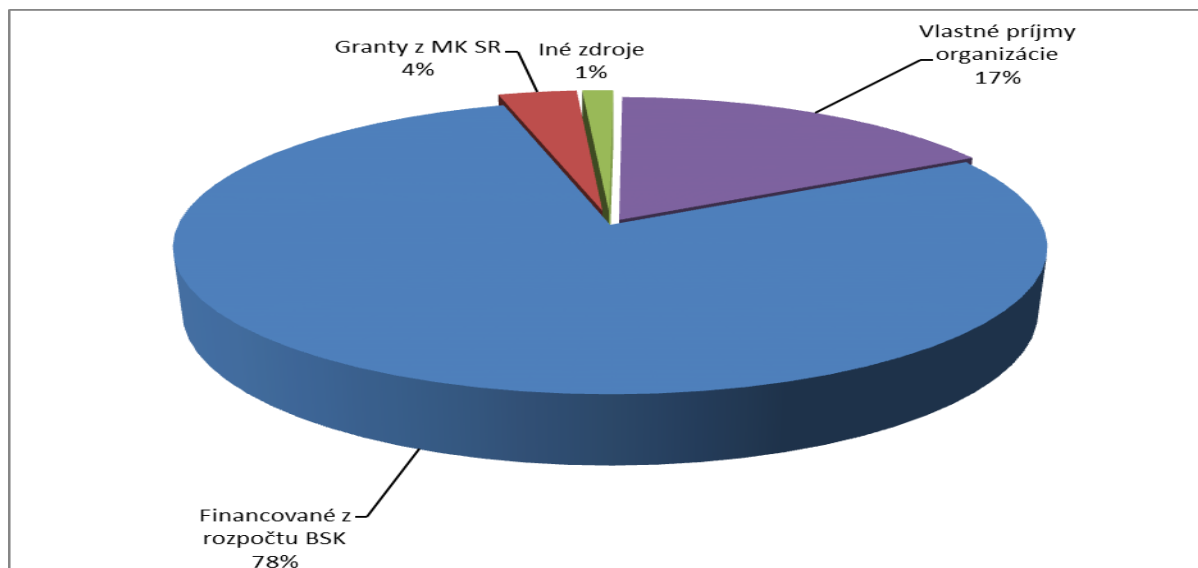
Upravený rozpočet k 31.12.2013 sa skladal z financií z rozpočtu BSK vo výške 3 352 248,49 €, z vlastných príjmov vo výške 930 096,41 €, z grantov zo štátneho rozpočtu vo výške 146 129,00 € a z iných zdrojov vo výške 58.376,96 €.

Čerpanie rozpočtu k 31.12.2013 bolo z financií z rozpočtu BSK vo výške 3 352 248,49 €, z vlastných príjmov vo výške 730 232,51 €, z grantov zo štátneho rozpočtu vo výške 146 129,00 € a z iných zdrojov vo výške 57 735,08 €.

Tabuľka č. 3.: Financovanie kultúrnych zariadení podľa zdroja financií

Zdroj financovania	Schválený rozpočet na rok 2013	Upravený rozpočet k 31.12.2013	Čerpanie k 31.12.2013	Čerpanie k 31.12.2013 v %
financované z rozpočtu BSK	3 304 857,00	3 352 248,49	3 352 248,49	100,00%
granty z MK SR	0,00	146 129,00	146 129,00	100,00%
iné zdroje	5 000,00	58 376,96	57 735,08	98,90%
financované z vlastných príjmov	656 008,00	930 096,41	730 232,51	78,51%
Spolu	3 965 865,00	4 486 850,86	4 286 345,08	95,53%

Graf č.1.: Financovanie kultúrnych zariadení podľa zdroja financií

Podrobnejší prehľad financovania podľa jednotlivých kultúrnych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK sa nachádza v tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4.: Financovanie kultúrnych zariadení podľa zdroja financií

Názov organizácie / zdroj financovania	Schválený rozpočet na rok 2013	Zmenený rozpočet k 31.12.2013	Čerpanie k 31.12.2013	Čerpanie k 31.12.2013 v %
Bratislavské bábkové divadlo	585 455,00	720 245,66	628 414,88	87,25%
financované z rozpočtu BSK	507 455,00	507 455,00	507 455,00	100,00%
granty z MK SR	0,00	16 460,00	16 460,00	100,00%
financované z vlastných príjmov organizácie	78 000,00	196 330,66	104 499,88	53,23%
Divadlo ARÉNA	1 286 026,00	1 442 860,07	1 359 418,84	94,22%
financované z rozpočtu BSK	913 178,00	929 028,00	929 028,00	100,00%
granty z MK SR a MF SR	0,00	43 000,00	43 000,00	100,00%
financované z vlastných príjmov organizácie	372 848,00	449 332,07	365 890,84	81,43%
iné zdroje	0,00	21 500,00	21 500,00	100,00%
Divadlo ASTORKA Korzo '90	955 060,00	1 061 710,35	1 060 371,99	99,87%
financované z rozpočtu BSK	824 900,00	824 900,00	824 900,00	100,00%
granty z MK SR	0,00	44 064,00	44 064,00	100,00%
financované z vlastných príjmov organizácie	130 160,00	189 427,35	188 088,99	99,29%
iné zdroje	0,00	3 319,00	3 319,00	100,00%
Divadlo LUDUS	279 420,00	310 106,65	289 860,59	93,47%
financované z rozpočtu BSK	253 400,00	267 551,53	267 551,53	100,00%
granty z MK SR	0,00	4 495,00	4 495,00	100,00%
financované z vlastných príjmov organizácie	26 020,00	38 060,12	17 814,06	46,81%
Malokarpatská knižnica v Pezinku	260 233,00	276 506,13	276 042,89	99,83%
financované z rozpočtu BSK	238 643,00	241 643,00	241 643,00	100,00%
granty z MK SR	0,00	12 060,00	12 060,00	100,00%
financované z vlastných príjmov organizácie	21 590,00	19 662,77	19 199,53	97,64%
iné zdroje	0,00	3 140,36	3 140,36	100,00%
Malokarpatské múzeum v Pezinku	312 801,00	325 250,45	322 848,39	99,26%
financované z rozpočtu BSK	291 281,00	295 670,96	295 670,96	100,00%
granty z MK SR	0,00	7 000,00	7 000,00	100,00%
financované z vlastných príjmov organizácie	16 520,00	12 921,89	11 161,71	86,38%
iné zdroje	5 000,00	9 657,60	9 015,72	93,35%
Malokarpatské osvet. stredisko v Modre	286 870,00	350 171,55	349 387,50	99,78%
financované z rozpočtu BSK	276 000,00	286 000,00	286 000,00	100,00%
granty z MK SR a KŠU	0,00	19 050,00	19 050,00	100,00%
financované z vlastných príjmov organizácie	10 870,00	24 361,55	23 577,50	96,78%
iné zdroje	0,00	20 760,00	20 760,00	100,00%
Spolu	3 965 865,00	4 486 850,86	4 286 345,08	95,53%

DIVADLO ARÉNA

Divadlo Aréna sídli v obnovennej historickej budove divadla Aréna z roku 1898 na petržalskom nábřeží Dunaja (Viedenská cesta č. 10), ktorá je vo vlastníctve Bratislavského samosprávneho kraja. Maximálna kapacita veľkej divadelnej sály je 318 divákov, pri štandardnej úprave hľadiska a javiska je to 264 miest. Ešte v roku 2012 Divadlo Aréna z vlastných zdrojov vytvorilo z bývalej skúšobne nový samostatný štúdiový divadelný priestor Loft Arénu s miestami pre cca 90 divákov. Divadlo nemá stály umelecký súbor.

V roku 2013 uplynulo 11 rokov od delimitácie Divadla Aréna do zriaďovateľskej pôsobnosti BSK, a presne toľko rokov divadlo úspešne vedie riaditeľ Juraj Kukura. Za toto obdobie Juraj Kukura zúročil svoje renomé a medzinárodné skúsenosti a priniesol do Arény originálny koncept multižánrového divadla. Za jedenásť rokov si Aréna vybudovala povest' divadla, ktoré má odvahu a potenciál prinášať na scénu nové formy a koncepcie, uchopiť závažné a často tabuizované spoločenské témy. Aréna nielen obohatila slovenský divadelný priestor, ale obstála aj v zahraničnej konfrontácii.

Za jedenásť rokov Divadlo Aréna prinieslo 46 premiér, z toho 38 činoherných, 7 hudobných a 1 tanečný projekt. Do kontextu slovenského divadelníctva sa Aréna zapísala tzv. „Občianskym cyklom“ inscenácii, ktoré vznikali priamo na objednávku divadla a ktorých námetom sú najzávažnejšie spoločensko-politické témy slovenskej minulosti či prítomnosti: Tiso, Dr. Gustáv Husák, Komunizmus, Kukura, Holokaust.

Dlhodobý problém dopravnej dostupnosti pre návštevníkov ale i zamestnancov divadla sa podarilo na istý čas relatívne zvládnuť dofinancovaním časti nákladov (z finančných prostriedkov BSK) spojených s úpravou grafikonu autobusovej linky č. 82, jediného spoja mestskej hromadnej dopravy, ktorý premáva k divadlu. Po definitívnom uzatvorení Starého mosta sa na dobu jeho rekonštrukcie opätovne zhoršila dostupnosť divadla pre návštevníkov z ľavého brehu Dunaja.

Dobudovaním a modernizáciou zvukovej a osvetľovacej techniky sa divadlo stalo špičково vybavenou scénou spôsobilou na uvedenie aj technicky náročných žánrových a multižánrových útvarov, medzi ktoré patrí aj divadelný muzikál.

Aj v minuloročnej divadelnej sezóne bolo ambíciou divadla prinášať tituly, ktoré na domácich javiskách ešte neboli uvedené a ktoré obohacujú repertoár ponukou, oslovujúcou aj náročného diváka. Na javisku sa striedala súčasná i klasická činohra, opera, charitatívne a organizované predstavenia, rockové a džezové koncerty. Aréna hostuje aj v ďalších slovenských mestách a reprezentuje slovenskú kultúru a umenie v zahraničí.

Najväčší počet repríz zaznamenala inscenácia *Koza*, alebo *Kto je Sylvia* 72-krát, ďalšími hrami s vyšším počtom repríz boli už osvedčené a divácky úspešné divadelné inscenácie *Boh masakra* (49), *Perfect days* (39) a *November* (36).

Premiéry

Divadlo Aréna pripravilo v roku 2013 šesť premiér. Hneď v januári uviedli v Aréne svetoznámy broadwayský muzikál Jonathana Larsona **Rent**, ktorý bol inšpirovaný libretom Pucciniho opery *La Bohème*. V réžii Martina Čičváka a za hudobnej spolupráce s Tónom Popovičom vzniklo celospievané dielo takmer bez hovorených dialógov a viac než označenie muzikál mu prináleží titul rocková opera. V 42. hudobných číslach herci spievajú bez playbacku, bez nahrávky, od začiatku až do konca autenticky a naživo s rockovou kapelou.

Súčasná hra Patricia Marbera **Closer (Na dotyk)** bola ďalšou úspešnou premiérou, ktorú režíroval Juraj Bielik. Divadlu Aréna sa opäť podarilo ponúknuť niečo vo svojom štýle s nádychom provokácie.

Hra **Venuša v kožuchu** podľa románu Leopolda von Sacher-Masocha vyvolala v čase publikovania rovnomenného románu (r. 1870) obrovský škandál. Neustále napätie v eroticky nabitom dialógu zaraďuje hru medzi najšľavnatejšie a najintenzívnejšie súčasné dramatické texty. Divadlo Aréna hru uviedlo v slovenskej premiére v réžii divadelnej osobnosti európskeho mena Enikő Eszenyi. Modernú nemeckú hru Philippa Löhleho **Das Ding (To)** odokrývajúcu prepletené príbehy ľudí na všetkých koncoch sveta, pripravilo divadlo v priestore Loft Aréna. Hru uviedli v slovenskej premiére v réžii Aleny Lelkovej. Divadelnú sezónu 2013/2014 začala Aréna prevzatým predstavením z VŠMU s názvom **Ujo Vankúšik**. Hra Martina McDonagha je mrazivým detektívnym thrillerom, ktorú vytvorila najmladšia generácia slovenských hercov, čerstvých absolventov VŠMU pod vedením Kristíny Chlepkovej. Šiesta premiéra bola venovaná dramatickej tvorbe Henrika Ibsena a jeho hre **Rosmersholm**, ktorú v modernom inscenačnom výklade zrežíroval Rastislav Ballek.

Multižánrové, multikulturálne a dobročinné projekty

Divadlo aj v roku 2013 tradične venovalo priestor charitatívnym podujatiam. V máji sa uskutočnil benefičný koncert **Počuť srdcom** pre deti s poruchami sluchu. Tieto deti sú veľmi vnímavé najmä na umenie, ako sú pantomíma, tanec, akrobacia, mágia a práve z nich bol zostavený program koncertu. V júni v Aréne zorganizovala nadácia Úsmev ako dar **Najmilší koncert roka**, prehliadku tvorivosti detí z detských domovov a detí z náhradných rodín.

Priestory Divadla Aréna počas roka 2013 sa naplnili ďalšími podujatiami ako napr. vernisáž a vyhodnotenie súťaže o najlepšiu fotografiu Bratislavy usporiadané Bratislavským samosprávnym krajom, výročné odovzdávanie hudobných cien SOZA, hostovanie Divadla Andreja Bagara Nitra, či Chanukové predstavenie pre židovskú náboženskú obec.

K ďalším atraktívnym podujatiam v Aréne patrilo pokračovanie úspešného cyklu džezových koncertov **Jazz v Aréne** (5), na ktorých vystúpili hviezdy slovenskej a zahraničnej jazzovej scény. Koncerty mali vysokú profesionálnu úroveň a dosahovali v priemere 80-percentnú návštevnosť.

Už piatu sezónu Divadlo Aréna pokračovalo v ojedinelom projekte, uvádzaní operných predstavení z **Metropolitnej opery v New Yorku**. Diváci si tak mohli pri prenosoch vychutnávať detailné zábery, ktoré by v Metropolitnej opere nikdy nevideli. Aréna takto uviedla spolu 10 titulov, ako napríklad Máriu Stuartovnu, Rigoletta, Parsifala, Eugena Onegina, Toscu, Falstafa atď.

Už po jedenástykrát Divadlo Aréna a Univerzita Komenského v Bratislave zorganizovali letnú univerzitu pre deti od 9 do 14 rokov. Myšlienka vzniku **Detskej Univerzity Komenského** (DUK) z iniciatívy riaditeľa Divadla Aréna Juraja Kuku bola inšpirovaná existenciou detských univerzít v Európe a na celom svete, ktoré fungujú ako podpora vzdelávania mladých talentovaných žiakov. Ďalším dôvodom bola snaha využiť priestory a kapacitu divadla počas divadelných prázdnin a doplniť ponuku letných podujatí pre deti a mládež zmysluplnou vzdelávacou a kultúrnou aktivitou. Na vynikajúci projekt, Detskú univerzitu Komenského 2013, sa prihlásilo 340 detí a podmienky na získanie diplomu splnilo 275 malých študentov.

Divadelné festivaly

Na májovom festivale **Nová dráma** Bratislava sa Aréna prezentovala inscenáciou Holokaust. S touto hrou sa divadlo zúčastnilo aj na ďalších dvoch festivaloch – najväčšom a najprestížnejšom českom medzinárodnom divadelnom festivale **Divadlo** Plzeň a na medzinárodnom festivale **Divadelná Nitra**. S inscenáciou November sa predstavili na festivale **Dotyky a spojenia** v Martine a na medzinárodnej prehliadke divadiel z Čiech a zahraničia - festivale **Divadlo Európskych regiónov**, v Hradci Králové.

Zájazdové vystúpenia

V roku 2013 Divadlo Aréna realizovalo 5 zájazdov a predstavilo sa divákom v Kroměříži, Žiline, Martine, Rimavskej Sobote a Zlatých Moravciach.

Nominácie a ocenenia

O mimoriadnom úspechu inscenácie Viliama Klimáčka Holokaust svedčia aj ocenenia:

- Zvláštna cena poroty na Festivale Nová dráma 2013
- 3 nominácie na cenu Dosky 2013 v kategórii Najlepšia inscenácia, Najlepšia réžia (Rastislav Ballek) a Najlepší kostým (Katarína Holková)

Využívanie štrukturálnych fondov a grantov

Na uvedenie nových divadelných titulov (Venuša v kožuchu, Das Ding) a na cyklus Jazz v Divadle Aréna získalo divadlo dotácie z Ministerstva kultúry SR v celkovej sume 43 000,- €.

Záver:

V roku 2013 Divadlo Aréna ponúklo na domácej scéne celkovo 152 podujatí, z toho 122 repertoárových predstavení (vrátane 6 premiér), 10 projekcií opery a 20 koncertov a podujatí realizovaných formou prenájmu priestorov divadla iným subjektom. Celková návštevnosť na podujatiach v roku 2013 bola 25 992 divákov (z toho platiacich 18 490), čo je 77 - percentné využitie kapacity divadla. Návštevnosť na repertoárových predstaveniach Divadla Aréna v roku 2013 bola 20 705 divákov, čo predstavuje v priemere 169 divákov na jedno predstavenie. Celková návštevnosť vzrástla o vyše 6 % a tržby zo vstupného vzrástli o takmer 9 %.

Divadlo Aréna dokázalo pripraviť šesť premiér a svojim rozmanitým repertoárom oslovilo divákov nielen z Bratislavy. Aréna sa sústredila v uvedenom období predovšetkým na žánrovú pestrosť

domácej scény a nechýbala ani zájazdová činnosť, ktorou potvrdzovali svoje dobré renomé. Vďaka odvážnej a nápaditej dramaturgii, ako aj vďaka skvelému marketingu je Divadlo Aréna výrazným fenoménom súčasnej slovenskej kultúry.

DIVADLO ASTORKA/KORZO´90 (DAK´90)

Divadlo Korzo´90 (DAK´90) bolo zriadené Ministerstvom kultúry SR 1. apríla 1990, v roku 1993 bolo premenované na Divadlo Astorka Korzo ´90 (DAK´90). S účinnosťou od 1. apríla 2002 prešlo Divadlo ASTORKA Korzo ´90 do zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja.

Divadlo má vlastný umelecký súbor, no nedisponuje svojou budovou a pôsobí v prenajatých priestoroch v budove Ministerstva kultúry SR na námestí SNP č. 33 v Bratislave. Aktuálna nájomná zmluva platí do 31.12. 2016. Kapacita sály je 212 miest. Uvedené priestory nie sú v pravom slova zmysle divadelné, pôvodne slúžili ako banketová miestnosť Tatra banky, neskôr ako kino. Napriek tomu Astorka/Korzo´90 dlhodobo patrí k najúspešnejším a umelecky najambicióznejším slovenským divadelným scénam. Vedenie divadla s administratívnym zázemím sídli v priestoroch „Domu umenia“ na Námestí SNP č. 12 v správe Národného osvetového centra.

DAK´90 vytvorilo v uplynulom roku nové inscenácie podľa hodnotných literárnych predlôh. Opätovne ponúkalo svetovú klasiku, súčasnú svetovú drámu, ale aj drámu slovenských autorov. Umeleckú a divácku úspešnosť potvrdzuje aj návštevnosť a vysoká reprízovosť titulov. Napríklad inscenácia "Na koho to slovo padne" mala 129 repríz, Milovníci 114, Čudné popoludnie Dr. Zvonka Burkeho 105, Tichý dom 80, Mesiac na dedine 63 repríz.

Divadlo bolo ústretové aj k ochotníkom a v spolupráci s OZ Vajnorské ochotnícke divadlo uviedlo ochotnícke naštudovanie Goldonihho Grobianov (apríl 2013).

Premiéry

V roku 2013 Divadlo ASTORKA Korzo ´90 pripravilo tri nové divadelné inscenácie, ktoré vznikli na základe spracovania textov významných svetových dramatikov, ale aj súčasného slovenského dramatika. V réžii Patrika Lančariča Astorka uviedla inscenáciu slovenského dramatika Petra Pavlaca **Moja mama mala brata**. Inscenácia je postavená na dvoch hercoch. Otec so synom, Marián Labuda st. a Marián Labuda ml., vytvorili sugestívny svet s iným uhlom pohľadu na realitu. Ďalší titul, dramatizáciu slávneho románu F. M. Dostojevského **Idiot**, napísal priamo pre Divadlo Astorka Korzo´90 Miroslav Krobot, ktorý inscenáciu aj režíroval. Hra sa už od prvých verejných predstavení stala vyhľadávaným titulom divákov. Tretiu inscenáciu s názvom **Kométa** pripravil režisér Juraj Nvota podľa hry nemeckej autorky Justine del Corte. Po premiére dostalo Divadlo Astorka Korzo´90 pozvanie účinkovať s touto hrou na festivale súčasnej drámy Nová dráma 2014.

Divadelné festivaly a zahraničné zájazdy

Účasť na divadelných festivaloch a zahraničné hostovania patria k prioritám Divadla ASTORKA Korzo ´90. Na týchto podujatiach, vďaka výbornej prezentácii a dobrému prijatiu publika, reprezentuje Astorka svoje umelecké poslanstvo už každoročne. Divadlo Astorka je už tradične doslova miláčikom pražského publika. Na festivale **Devět bran 2013** sa DAK´90 predstavilo hrou Zámok, na **Dňoch Astorky v Prahe** inscenáciami Idiot a Na koho to slovo padne, na festivale s dlhoročnou tradíciou **Slovenské divadlo v Prahe 2013** s hrou Gazdova krv a v **Dejvickom divadle** si diváci pozreli Idiota. Hru Idiot uviedla Astorka aj na festivale **Vianoce v Divadle** (Myjava). V novembri reprezentovalo Divadlo Astorka Korzo´90 Slovensko v **Kanade** s divadelnou inscenáciou Na koho to slovo padne.

Zájazdové vystúpenia na Slovensku

Úspešná je aj zájazdová činnosť divadla nielen v bratislavskom regióne, ale i na celom Slovensku. Publika ocenilo umelecké majstrovstvo DAK´90 počas desiatich zájazdov po slovenských mestách (Šamorín, Martin, Trenčín, dvakrát Banská Bystrica, Senica, Piešťany, Žilina, Poprad, Handlová).

Festival Astorka 2013

Už 9. ročník **Festivalu Astorka Korzo '90** sa uskutočnil na pôde divadla v dňoch 14. až 19. 10. 2013. Festival opäť otvorilo Dejvické divadlo z Prahy hrou Čechovovej Čajky v réžii Michala Vajdičku. V uplynulom roku sa na festivale zúčastnili divadlá z Prahy, Budapešti a Moskvy. Už niekoľko rokov sú súčasťou festivalu aj obľúbené Scénické rozhovory s hercami Divadla Astorka, ako aj koncerty a výstavy slovenských umelcov. Popri festivale pracovala fotografická dielňa, mladí študenti VŠMU a ŠVU pod vedením Pavla Breiera zachytávali okamihy festivalu počas skúšok, prípravy inscenácií i následných spoločenských stretnutí. Festival Astorka 2013, ktorý v tomto roku oslávi už desiaty ročník, patrí k významným kultúrno-spoločenským podujatiam nielen v metropole, ale v celom bratislavskom regióne.

Nominácie a ocenenia

O kvalitách divadla Astorka Korzo'90 vypovedajú aj Výročné a Prémiové ceny Litfondu 2013 za sezónu 2012/2013:

- Rebeka Poláková – výročná cena za vytvorenie postavy Nastasie Filipovnej v divadelnej inscenácii Idiot
- Lukáš Latinák - prémiová cena za vytvorenie zvláštnej a zaujímavej postavy Rogožina v divadelnej inscenácii Idiot
- za mimoriadne herecké výkony v inscenácii Idiot získali Prémie Litfondu 2013 za sezónu 2012/2013 členovia Divadla Astorka Korzo'90: Marián Miezga, Marián Labuda ml., Juraj Kemka, Boris Farkaš, Róbert Jakab, Zuzana Porubjaková, Anna Šišková a Zuzana Konečná

Využívanie štrukturálnych fondov a grantov

Divadlo získalo v roku 2013 na uvedenie nového divadelného titulu (Idiot), na organizáciu festivalu a reprezentáciu (Festival Astorka Korzo'90, Dni Astorky v Prahe a prezentácia Astorky v Kanade) z dotáčného systému Ministerstva kultúry SR dotácie v celkovej sume 40 000,- € a za kultúrne poukazy 4 064,- €.

Záver:

V roku 2013 divadlo Astorka odohralo celkom 144 predstavení na domácej scéne pre 20 395 divákov (z toho platiacich 19 745). V porovnaní s rokom 2012 klesol počet odohraných vlastných predstavení na vlastnej scéne o 3, a návštevnosť klesla o 232 divákov. No celková návštevnosť na všetkých podujatiach (predstavenia divadla, hostovanie iných súborov, koncerty, festivaly...), ktorých bolo spolu 174, dosiahla 25.929 divákov. Predstavuje to oproti roku 2012 nárast o 1.534 divákov (+ 6,3 %). Ešte výraznejší nárast zaznamenali tržby zo vstupného v sume 172.402,- €, čo je nárast o 23.810,- € (+ 16 %). Keďže divadlo Astorka uvádza divadelné predstavenia v rôznych priestoroch – hlavná scéna, trezor (zákulisie divadla), foyer, ktoré sú upravované podľa jednotlivých titulov (prvé rady sa nepredávajú kvôli scéne zasahujúcej do hľadiska), nie je možné presne vyčíslit' percentuálne vyťaženie kapacity divadla. Malé priestory – foyer a Trezor boli využité na 100%, hlavná sála na 84,5% a celkove bola kapacita divadla využitá na 95,%, čo je v porovnaní s rokom 2012 viac o 3%.

Divadlo Astorka Korzo'90 patrí medzi stabilné piliere slovenskej divadelnej kultúry, čo najlepšie dokladuje divácky záujem doma aj v zahraničí. Vedenie a dramaturgia DAK'90 dôsledne naplňali v hodnotenom období hlavnú dramaturgickú líniu a v novej ponuke zachovali originálny rukopis a režijno - scénografické riešenia.

BRATISLAVSKÉ BÁBKOVÉ DIVADLO (BBD)

Bábkové divadlo sídli v historickej budove na Dunajskej ulici č. 36 v Bratislave, ktorá je v majetku Bratislavského samosprávneho kraja. Budova s hľadiskom pre 175 divákov je už niekoľko rokov vo veľmi zlom technickom stave a pripravuje sa jej rekonštrukcia. V roku 2013 bola aktualizovaná projektová dokumentácia rekonštrukcie a ďalšie podklady pre prípravu verejného obstarávania zhotoviteľa.

Predpokladaný začiatok rekonštrukcie (september 2014) umožňuje ukončiť divadelnú sezónu, v novej sezóne 2014/2015 bude divadlo pôsobiť v náhradných priestoroch. Zároveň sa bude orientovať na zjazdové vystúpenia a vystúpenia v škôlkach a školách.

Bratislavské bábkové divadlo v roku 2013 pripravilo tri premiéry a okrem divadelných predstavení aj ďalšie zaujímavé podujatia pre deti. Bábkoherci opäť prichádzali za deťmi do materských škôl, kde odohrali viacero takzvaných škôlkohier. Na deň sviatku detí 1. júna pripravilo bábkové divadlo 7 divadelných predstavení, ktoré odohralo vo vlastných priestoroch divadla a v open air priestore, v parku Prešporskej kúrie. Divadlo sa zúčastnilo na troch festivaloch. Najhranejšou inscenáciou bola hra Zlatovláska (24 repríz), ďalej Opice z našej police (24) a Drevený tato s počtom 18 repríz.

Premiéry

Bratislavské bábkové divadlo v prvej inscenácii roku 2013 ponúklo príbeh o čistote, o úcte ku všetkému živému, o rešpekte k slabému, o tom, čo pôsobí na detské srdce i rozum: Inscenácia **Zlatovláska**, v réžii Kamila Žižku, si svojim nadčasovým príbehom získala veľký počet malých, ale aj väčších divákov. V sezóne 2013/2014 bábkové divadlo uviedlo nestarnúci titul **Opice z našej police** slovenskej spisovateľky Kristy Bendovej. Okrem hlavného posolstva inscenácie, ktorým je zdôraznenie dôležitosti zdravej a fungujúcej rodiny a dobrých vzťahov medzi rodičmi a deťmi, bolo cieľom aj motivovať deti k prečítaniu nielen predmetnej detskej knihy, ale všetkých Bendovej diel. Režisérka Michaela Homolová spojila zábavu a kvalitu, humor a hlbokú myšlienku, čoho výsledkom je záujem pedagogických pracovníkov o tento titul pre deti a školskú mládež. BBD naštudovalo koncom roka obnovenú premiéru vianočnej hry **Mikulášske čaro** v réžii Dušana Štaudera (pôvodné naštudovanie Matúš Oľha), v ktorej sa predstavili aj nové mladé tváre Bratislavského bábkového divadla: Simon Fico a Adelka Mojžišová. Inscenácia potešila najmä najmladších divákov a nezaobišla sa bez tradičného rozdávania darčiekov.

Divadelné festivaly

Bratislavské bábkové divadlo zorganizovalo pre svojich divákov a všetkých priateľov bábkového umenia medzinárodnú prehliadku bábkových súborov pod názvom „**Veľký svet malých hrdinov**“. S podporou zriaďovateľa BSK sa v júni 2013 v priestoroch BBD uskutočnil už 5. ročník festivalu s medzinárodnou účasťou. Na festival, ktorý sa uskutočňuje každý druhý rok, sa v roku 2013 prihlásili súbory z Talianska, Švajčiarska, Nemecka, Bieloruska, Slovinska, Čiech i Slovenska. Zámerom projektu bolo ponúknuť divákovi príležitosť vidieť rôzne predstavenia v rôznych jazykoch, zažiť nové spracovania príbehov ľudových rozprávok, či realizácie súčasných dramatických autorov z iných krajín.

BBD sa počas roka 2013 zúčastnilo na ďalších troch festivaloch. Na festivale **Dotyky a spojenia** v Martine sa predstavili hrou Drevený tato, **Bábkarská Žilina** uviedla v programe hru Naozaj, alebo o chlapcovi, ktorý kreslil a na **Divadelnej Nitre** BBD odohralo škôlkohru Zaseknutá bundička.

Ďalšie podujatia

BBD zorganizovalo 5. ročník výtvarnej súťaže Bratislavského bábkového divadla „**Môj zážitok z bábkového divadla**“. Opäť sa potvrdilo, že práve výtvarný prejav pre vekovú kategóriu od 5 do 11 rokov je veľmi prirodzený a prítlačivý. Cieľom súťaže bolo získať spätnú väzbu, ako vnímajú malí diváci zo škôl jednotlivé divadelné predstavenia. Projekt **Medzinárodný deň detí** už každoročne prináša zaujímavú ponuku divadelných predstavení pre deti pri príležitosti ich sviatku. Rozšírený program predstavení sa uskutočnil v priestoroch bábkového divadla a dve škôlkohry bábkoherci odohrali v open air priestore, v parku Prepoštskej kúrie.

Po tretíkrát sa BBD aktívne zapojilo do celoslovenskej "nočnej" akcie **Noc divadiel**. Konceptcia je postavená na princípe výmeny: deti sa stávajú tvorcami a dospelí divákmi. Mladí dramaturgovia a spisovatelia tak napísali dramatizáciu rozprávky Išlo vajce na vandrovkú, druhá skupina detí vyrobila v divadelných dielnach masky, kostýmy, bábky a plagát k predstaveniu. Najpočetnejšia skupina detí naštudovala a na záver pred verejnosťou odohrala vydarené predstavenie.

Nominácie a ocenenia

V roku 2012 nezískalo Bratislavské bábkové divadlo žiadne nominácie a ocenenie.

Využívanie štrukturálnych fondov a grantov

Na uvedenie nových divadelných titulov (Zlatovláska, Opice z našej police) a na zorganizovanie 5. festivalu BBD získalo divadlo dotácie z Ministerstva kultúry SR v celkovej sume 8 000,- € a za kultúrne poukazy v hodnote 8 460 €.

Záver:

V roku 2013 odohralo Bratislavské bábkové divadlo spolu 219 predstavení na domácej scéne a ďalších 84 predstavení na zájazdoch doma a v zahraničí. Celkovo divadlo realizovalo 303 podujatí (repertoárové predstavenia, zájazdy, festivaly) a ich úhrnná návštevnosť bola 42 975 divákov. Využitie kapacity divadla bolo 88%-né. Platiacich divákov bolo 42 198, teda o 6 909 viac ako v predchádzajúcom roku (+ 19,6 %) a tržby zo vstupného dosiahli 75 614 €, čo je o 25 483.- € viac (+ 50 %), ako v roku 2012. Divadlo sa dlhodobo orientuje na znovuvádzanie v minulosti úspešných inscenácií, čo svedčí o hľadaní aktuálnej umeleckej podoby a viaznúcej užšej komunikácii medzi umeleckými zložkami a vedením divadla.

DIVADLO LUDUS

Divadlo LUDUS už takmer piaty rok sídli a vykonáva svoju činnosť v Heineken Tower Stage na Pribinovej ulici č. 25 v Bratislave. Uvedené priestory užíva divadlo LUDUS ako podnájomník na základe zmluvy medzi BSK a majiteľom priestorov, spoločnosťou TOWER STAGE, s.r.o. (zmluva č. 2009/394/KUL z 29. júna 2009). BSK platí nájomníkovi, Slovenskému divadlu tanca, neúmerne vysoké nájomné, čo výrazne zaťažuje rozpočet programu kultúra. Preto BSK uvedenú zmluvu v októbri 2010 vypovedal. Počas 9-mesačnej výpovednej lehoty Právna kancelária Heineken Tower Stage vyzvala BSK, aby prehodnotil danú výpoveď, keďže ju považujú za neplatnú. K rovnakému záveru dospela vo svojej analýze aj nezávislá právna kancelária, ktorá odporučila nechať plynúť nevýhodnú zmluvu o podnájme nebytových priestorov medzi TOWER STAGE, s. r.o. a BSK do doby skončenia jej platnosti do 1. 7. 2019.

Divadlo Ludus nemá stály herecký súbor, je repertoárovým divadlom, ktoré sa dramaturgicky zameriava predovšetkým na tituly pre tínedžerov. V roku 2013 repertoár tvorili predstavenia vytvorené v predchádzajúcich divadelných sezónach a tri premiéry nových projektov. K titulom s najvyšším počtom repríz patrilo predstavenie Čiernobiele srdce Chaplina (17), 3 Bájky (16), Čárymáry Fučpunč priania (11) a záujem divákov zaznamenali aj premiérové tituly Folder, Popletená punčocha a Pod perinou.

Ambíciou Divadla Ludus je poskytnúť priestor študentom VŠMU a mladým začínajúcim umelcom, ktorý sa orientujú na tínedžerský vek. Pri naštudovaní novej hry Pod perinou sa na generálke zúčastnilo 31 študentov doplnkového pedagogického štúdia z celého Slovenska a absolventi herectva na VŠMU.

Premiéry

Vo februári 2013 sa uskutočnila premiéra inscenácie **Folder**, svetoznámeho autora Tadeusza Rózewica v réžii Petra Kubu. K netradičným premiérovým projektom, kde sa na javisku stretli účinkujúci aj návštevníci, patrila hra „**Pod perinou**“. Autorom konceptu bol Peter Kuba v spolupráci so študentmi VŠMU. **Popletená punčocha** je názov ďalšej hry, ktorú v spolupráci s neziskovým združením MYSLÍM – centrum kultúry nepočujúcich, režijne pripravil Kamil Žižka. Hra je určená pre nepočujúce deti a mládež, ich rodiny, priateľov, ale aj pre pedagógov špeciálnych škôl, zariadení pre sluchovo postihnutých a pre tlmočníkov do posunkového jazyka.

Ďalšie podujatia

Divadlo Ludus pripravilo pre menšie deti počas jarných bratislavských prázdnin divadelný workshop pod názvom **O tvorení sveta** a v auguste päť dňový workshop **Po perinou**, ktorý viedli herci, účinkujúci v rovnomennom predstavení, Simona Martináková, Adela Mojžišová a Radovan Kianica.

V júni sa uskutočnila trojdňová prezentácia ročníkových prác žiakov SZUŠ Ludus pod názvom HEPOTAPR – Herectvo, Pohyb, Tanec, Prednes a taktiež v decembri sa konala prezentácia ročníkových prác žiakov ZUŠ – Škola Ludus.

Festivaly a zájazdy

Divadlo Ludus sa zúčastnilo na 2 domácich a 1 zahraničnom festivale. Na septembrových festivaloch, **Bábkovej Žiline** a na **Keramických gagoch** sa predstavili hrou pre deti Pod perinou a v októbri na 12. ročníku **Medzinárodného festivalu detského divadla v Banja Luke** uviedli dve reprízy hry Popletená punčocha.

V novembri Divadlo Ludus zorganizovalo 4. ročník **Medzinárodného bienále divadla pre tínedžerov** pod názvom **Puberták**. Ide o festival, ktorý sa uskutočňuje každé dva roky. Na festivale sa predstavili Komorné divadlo Martin, Divadlo Ja ZUŠ Jána Albrechta, DS Lano ZUŠ J. Kresánka, Bábkové divadlo Žilina, Divadlo LAB – VŠMU, Divadlo Ticho a spol., Škola Ludus a zo zahraničia divadelné súbory z Talianska a Rakúska. Počas roka 2013 Ludus okrem domácej scény odohral 14 predstavení v Bratislave a blízkom okolí.

Využívanie štrukturálnych fondov a grantov

Divadlo LUDUS nezískalo z grantového systému MK SR žiadnu dotáciu. Za kultúrne poukazy dostalo dotáciu z MK SR v sume 4 495,- €.

Záver:

Divadlo Ludus uviedlo v roku 2013 na domácej scéne 65 predstavení a 14 na zájazdoch, všetkých podujatí bolo 83. Celková návštevnosť bola 9 494 divákov, t. j. o 48 viac ako v roku 2012 (+0,5 %). Na predstavenia na domácej scéne prišlo do Ludusu 6 396 divákov a využitie kapacity divadelnej sály bolo 49%-né. Počet platiacich divákov síce vzrástol 1 934 na 9 165 divákov (+ 26,7 %), no tržby zo vstupného klesli na 13 386,- €, čo je o 807,- € menej (- 5,7 %), ako v roku 2012.

Divadlo Ludus má špecifické zameranie na mladých hercov a divákov, čo komplikuje porovnanie s profesionálnymi divadlami ako sú Divadlo Aréna a Astorka Korzo 90. Extrémne nevýhodná zmluva o podnájme priestorov neprimerane predražuje prevádzku divadla. Navyše obmedzenia vyplývajúce z tejto zmluvy a neústretnosť prenajímateľa znemožňujú akýkoľvek rozvoj divadla. Tomu zodpovedá aj nízka návštevnosť a nízke tržby zo vstupného. Vzhľadom na praktickú „nevypovedateľnosť“ uvedenej zmluvy je súčasný stav patový a takým zrejme zostane až do expirácie zmluvy v r. 2019.

Tabuľka č. 5 (Prehľad: Divadlá v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK roky 2010 – 2013)

(údaj o počte platiacich divákov a tržbách zo vstupného sú na žiadosť finančnej komisie pridané od r. 2012)											
Názov KZ	Rok	Počet pracovníkov	Kapacita sály	Počet premiér	Počet predstavení (všetkých/ na zájazdoch)	Festivity	Nominácie Ocenenia	Sprievodné podujatia	Počet platiacich divákov	Tržby zo vstupného	Počet návštevníkov celkom
ARÉNA	2010	29,5	264	4	106/5	5	0	30			25 525
	2011	32	264	4	102/3	3	3	27			22 377
	2012	32	264	3	116/5	7	0	24	16 980	178 868	24 478
	2013	32	264	6	122/5	5	2	24	18 490	231 715	25 992
ASTORKA	2010	35	187/154	4	150/24	8	9	4			24 129
	2011	35	187/154	2	135/17	5	12	9			25 233
	2012	37	187/154	2	147/9	5	7	22	24 395	148 592	26 444
	2013	38	187/154	3	144/15	5	10	21	25 929	172 402	25 929
BBD	2010	34	170/175	4	257/99	3	0	5			44 063
	2011	34	170/175	3	251/57	4	1	4			45 935
	2012	34	170/175	4	186/69	2	0	4	35 289	50 131	44 210
	2013	37	170/175	3	219/84	4	0	4	42 198	75 614	42 975
LUDUS	2010	9	170	4	80/22	4	0	4			11 282
	2011	9	170	2	79/19	6	0	4			8 387
	2012	9	170	2	78/2	1	0	8	7 231	14 183	9 446
	2013	9	170	3	79/14	4	0	4	9 165	13 386	9 494

MALOKARPATSKÁ KNIŽNICA PEZINOK

Malokarpatská knižnica sídli v Pezinku na Holubyho č. 5 v budove vo vlastníctve BSK. Budova knižnice je technicky, technologicky a morálne zastaralá, s nevýhodnou tepelno-ekonomickou bilanciou. Rovnako zastaralý je aj mobiliár a vnútorné vybavenie knižnice.

Napriek tomu knižnica riadne a kvalitne plní svoje funkcie a poslanie. V súlade so zriaďovacou listinou poskytovala knižnica aj v roku 2013 knižnično-informačné služby používateľom a čitateľom knižnice a zabezpečovala odbornú metodickú pomoc mestským a obecným knižniciam v bratislavskom kraji. Budovala elektronické regionálne databázy, vykonávala štatistické spracovanie údajov o činnosti knižníc v bratislavskom kraji pre MK SR a SNK v Martine. Do metodickej pôsobnosti Malokarpatskej knižnice v roku 2013 patrilo 65 verejných knižníc okresov Pezinok, Malacky a Senec. Knižnica má plne automatizované odborné činnosti aj ekonomickú a personálnu agendu. Súčasťou jej služieb pre čitateľov a verejnosť je verejný internet a sprístupňovanie vlastných aj externých databáz používateľom knižnice.

V roku 2013 si Malokarpatská knižnica v Pezinku pripomenula 60. výročie svojho založenia početnými podujatiami, vydaním príležitostnej brožúry a tiež vydaním publikácie Z histórie obcí a knižníc Bratislavského samosprávneho kraja.

Nákup knižničného fondu

Knižničný fond k 31. 12. 2013 obsahoval **97 720** knižničných jednotiek. Čitatelia mali k dispozícii 104 titulov periodík, z toho 38 titulov regionálnych periodík a 16 zahraničných časopisov.

Na nákup knižničného fondu v roku 2013 vynaložila knižnica 34 560,39 €, čo je oproti minulému roku viac o 919,09 €

Knižnično – informačné služby

Do fondu študovne v r. 2013 pribudlo 112 dokumentov. Študovňu navštívilo v minulom roku 864 používateľov. Študovňa zaznamenalai spolu 1786 prezenčných výpožičiek z fondu a vypracovala 56 rešerší zo svojich aj externých databáz. Naďalej sa využívali aj internetové stanice pre verejnosť v multimedialnej študovni. V roku 2013 využilo internet 559 návštevníkov, 251 krát sa využili externé editory, tlačiareň a skener. Časť návštevníkov využívala wifi pripojenie a pracovala v knižnici s vlastnými zariadeniami. Knižnica je tak miestom otvoreného verejného prístupu k internetu pre všetkých občanov.

Odborná a metodická činnosť

V roku 2013 do metodickej pôsobnosti Malokarpatskej knižnice patrilo 65 verejných knižníc okresov Pezinok, Malacky a Senec, a to: 5 mestských knižníc (Malacky, Senec, Modra, Štupava, Sv. Jur), 4 profesionálne obecné knižnice s profesionálnym knihovníkom (Častá, Vištuk, Veľké Leváre, Zohor), 45 neprofesionálnych knižníc a 10 stagnujúcich knižníc (2 v Závode a Veľkom Bieli pracujú v obmedzenom režime).

Metodickú činnosť knižnica vykonávala formou metodicko-inštruktážnych návštev (spolu 12). Knižnica poskytla konzultácie (telefonicky, e-mailom, osobne) v počte 393, čo je o 152 viac (+ 63 %) ako v roku 2012. Uvedený nárast si vyžiadala operatívne zmeny v organizácii práce: pracovníčky metodiky namiesto výjazdov na metodicko-inštruktážne návštevy poskytovali metodickú pomoc predovšetkým prostredníctvom konzultácií.

Knižnica ďalej spracovala štatistické výkazy o činnosti za rok 2012 okresov Pezinok, Senec, Malacky pre Štatistický úrad SR a SNK v Martine. Zorganizovala tiež poradu metodikov Bratislavského a Trnavského samosprávneho kraja v Malokarpatskej knižnici v Pezinku a realizovala 10 lekcii Tréningov pamäte pre seniorov a čitateľov MK v Pezinku a mnoho ďalších aktivít.

Edičná a propagačná činnosť

Knižnica spracovala **Kalendárium výročí 2013**, v ktorom sú zaznamenané jubileá významných regionálnych osobností, pravidelne publikovala informácie o nových formách práce v knihovníctve prostredníctvom odborného časopisu **OČK(o)**, ale zabezpečovala propagáciu svojich podujatí a činností

pravidelnou spolupracou s regionálnymi tlačenými aj elektronickými médiami, informácie o podujatiach propagovala aj na svojej webovej stránke www.kniznicapezinok.sk, prostredníctvom webových stránok BSK a Mesta Pezinok, Senec a Malacky, ako aj formou propagačných letákov a plagátov na tabuliach informačných centier. Pripravila aj niekoľko bibliografických letákov pri príležitosti viacerých jubileí a výročí.

Granty a projekty

V roku 2013 knižnica z dotačného systému MK SR získala 12 060 € na tri projekty - História a súčasnosť verejných knižníc BSK, Elektronické služby čitateľov a používateľov a Čítanie je IN. Mesto Pezinok podporilo akcie pre deti sumou 1 200 €, Nadácia ORANGE (1 800 €) a Slovenská asociácia knižníc (120 €) - podporili projekt Nedajme zahynúť dedičstvu predkov.

Ďalšie aktivity a činnosti

Malokarpatská knižnica okrem odbornej a metodologickej činnosti pripravila množstvo výstavných, propagačných, vzdelávacích a popularizačných aktivít a zapájala sa do kultúrno - spoločenských podujatí, ako napríklad Pálenie jánskych ohňov, Jablkové Hodovanie a podobne. Organizovala **besedy so spisovateľmi**: Gustávom Murínom, Petrou Nagyovou Džerengovou, Jozefom Banášom, Táňou Revajovou, Elenou Hidvéghy-Yung, s hudobníkom Braňom Jobusom, Veronikou Šikulovou, Olegom Pastierom, Ivanom Kadlečíkom a mnohými ďalšími. Osobitnú pozornosť venovala knižnica **podujatiam pre deti a školy**, ako literárne a výtvarné súťaže či vzdelávacie podujatia. Okrem akcií na podporu čítania mali veľký úspech tematické vzdelávacie cykly podujatí pre deti MŠ a ZŠ venované čaju a vinohradníctvu.

Spolupráca s inými inštitúciami

Knižnica spolupracovala s viacerými partnerskými organizáciami a inštitúciami. Najaktívnejšia bola spolupráca so základnými školami a gymnáziami, SŠ, SOU v Pezinku, Modre, Limbachu, Viničnom, Vinosadoch, Častej a s materskými školami. Ďalej spolupracovala s Pedagogickou a kultúrnou akadémiou v Modre a so školou Knižničných a informačných štúdií v Bratislave, s kultúrnymi zariadeniami mesta Pezinok – Centrom voľného času, Pezinským kultúrnym centrom, Mestským múzeom a Mestom Pezinok. Aktívna bola spolupráca na spoločných projektoch s kultúrnymi zariadeniami v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK – Malokarpatským múzeom v Pezinku a Malokarpatským osvetovým strediskom v Modre ako aj bratislavskými verejnými knižnicami.

Spolupráca na základe zmluvy s partnerskou Stredočeskou vedeckou knižnicou v Kladne prebiehala formou výmeny odborných publikácií medzi knižnicami.

Záver:

V roku 2013 služby knižnice využilo 3 398 čitateľov, o 85 menej ako v roku 2012. Navštívilo ju 39 732 návštevníkov, čo je o 27 viac ako v roku 2012. Pripravila 261 podujatí, čo je o 9 viac ako v predchádzajúcom roku a tieto podujatia navštívilo 6 472 návštevníkov.

Hoci počet dospelých registrovaných čitateľov mierne klesol, počet detských čitateľov naopak stúpol, čo je mimoriadne pozitívny trend. Knižnica začala uskutočňovať nové projekty smerom k verejnosti tak, aby oslovila aj „nečitateľov“ knižnice, zintenzívnila komunikáciu s čitateľmi a návštevníkmi prostredníctvom elektronických médií. Realizovala nové formy spolupráce s kultúrnymi a vzdelávacími organizáciami v regióne a využila možnosti získavania finančných prostriedkov mimo dotácie od zriaďovateľa a MK SR..

Tabuľka č. 6 (Malokarpatská knižnica porovnanie rokov 2012, 2013)

	2012	2013	Rozdiel
počet čitateľov	3 483	3 398	-85
deti do 15 rokov	1 208	1 245	+37
počet návštevníkov	39 705	39 732	+27
počet výpožičiek	161 927	151 949	-9 978
podujatia	252	261	+9
návštevníci podujatí	8 748	6 472	-2 276
denná návštevnosť	154,83	158,92	-1,18
denná výpožička	652,93	607,79	-45,14

Tabuľka č. 7 (Prehľad: Malokarpatská knižnica 2010 – 2013)

Rok	Čerpanie rozpočtu k 31. 12. z BSK v €	Počet pracovníkov	Počet výpožičiek	Počet knižných prírastkov
2010	207 046,73	17,5	188 572	4 320
2011	216 502,09	17	189 034	3 405
2012	223 019,00	17	161 927	4 473
2013	241 643,00	17	151 949	4 288

MALOKARPATSKÉ MÚZEUM PEZINOK (MMP)

Múzeum sídli v národnej kultúrnej pamiatke, v pôvodne renesančnom meštianskom dome na ulici M. R. Štefánika č. 4 v Pezinku. Budova je vlastníctvom BSK a v období rokov 2006 až 2007 bola rekonštruovaná. V suterénnych priestoroch bola po rekonštrukcii inštalovaná expozícia dejín vinárstva a vinohradníctva (unikátna zbierka historických lisov). Nadzemné priestory boli od r. 2007 využívané len príležitostne (s výnimkou administratívnych priestorov a depozitáru v podkroví), expozícia zo zbierkového fondu múzea bola v týchto priestoroch otvorená až v r. 2013. Väčšia časť nadzemných priestorov je využívaná na príležitostné podujatia (výstavnú, prednáškovú a pedagogickú činnosť) a ako administratívne zázemie.

Múzeum prevádzkuje aj vysunuté pracoviská: Literárne a vlastivedné múzeum vo Svätom Jure, ktoré sídli v priestoroch prenajatých od mesta Svätý Jur. Ďalšia dva objekty vo vlastníctve BSK, ktoré múzeum spravuje, Múzeum Ferdiša Kostku v Stupave a pamätný dom Jána Kupeckého v Pezinku sú v dôsledku zlého stavebno-technického stavu dočasne uzatvorené a mimo prevádzky. V súčasnosti sa spracovávajú komplexné podklady pre rekonštrukciu oboch objektov.

Hlavná (odborná) činnosť

Základnými odbornými činnosťami múzeí (podľa zák. NR SR č. 206/2009 Z. z.) je nadobúdanie, odborné spravovanie, vedecké skúmanie a sprístupňovanie (prezentácia) predmetov kultúrnej hodnoty (zbierkových predmetov) a s tým súvisiace ďalšie odborné činnosti.

Sprístupňovanie a starostlivosť o zbierkový fond

Múzeum má v súčasnosti dve stále expozície v ktorých prezentuje svoj zbierkový fond – *Dejiny vinohradníctva a vinárstva pod Malými Karpatmi* (expozícia v pivničných priestoroch) a od 15. novembra 2013 v časti nadzemných priestorov expozíciu *Príbeh vína*. Zároveň bola časť priestoru adaptovaná na depozitárne účely, čo umožňuje relevantné deponovanie zbierkových predmetov.

Múzeum Ferdiša Kostku v Stupave je vzhľadom na zlý stavebnotechnický stav od 1. 9. 2011 pre verejnosť zatvorené. Všetky hnutelné zbierkové predmety boli prevezené na odborné ošetrovanie, ktoré sa vykonáva priebežne a sú deponované v náhradných priestoroch.

Nadobúdanie a evidencia zbierkových predmetov

Za rok 2013 sa múzeu podarilo získať 951 kusov zbierkových predmetov, čo tvorí 18 prírastkových čísiel a druhostupňovo bolo zaevidovaných 77 zbierkových predmetov.

V roku 2013 bolo zreštaurovaných 7 zbierkových predmetov a 1 bol konzervovaný.

Vedecko-výskumná činnosť

Múzeum a odborní pracovníci múzea sa v roku 2013 podieľali na viacerých odborných a vedecko-výskumných aktivitách z oblasti archeológie, etnografie a histórie, zúčastnili sa na medzinárodných a domácich konferenciách, sympóziách, kolokviách, prednáškach, seminároch. Angažovali sa v odborných

profesijných združeních a prezentovali sa publikačnou činnosťou. Múzeum prostredníctvom autorizovaného archeológa participuje na archeologických výskumoch (v r. 2013 bol napríklad pre potreby výskumnej správy spracovaný archeologický materiál z výskumu v Trnave v rokoch 2009 – 2011). Počas mesiacov júl až november 2013 boli vykonávané udržiavacie práce na výskume vo Svätom Jure, poloha NKP Hradisko Neštich, taktiež práce v sonde VIII a najmä v sonde XI a XII. V mesiacoch august až september bol vykonaný výskum opevneného sídliska v Budmericiach, kde pokračovali výskumy už štvrtú sezónu. V auguste 2013 boli dozorované zisťovacie výkopy v Modre, poloha Kostol sv. Jána Krstiteľa. Odborní pracovníci múzea spracovali bibliografiu výstav a kultúrnych aktivít v tzv. „Rodnom“ dome Jána Kupeckého v Pezinku od roku 1970 do r. 2000. Výskum bol zameraný na zbieranie multimediálnych a obrazových materiálov, tlačených katalógov a prácu s informátormi.

Ďalšie aktivity a činnosti

Malokarpatské múzeum okrem hlavnej činnosti vykonávalo aj ďalšie početné aktivity, ako sú napríklad výstavná činnosť, propagačná a edičná činnosť, výchovno-vzdelávacia činnosť, organizácia a podieľanie sa na kultúrnych a spoločenských podujatiach, spolupráca s inými inštitúciami. Múzeum je agilné a výrazne sa etablovalo v komunálnom kontexte. V roku 2013 usporiadalo množstvo podujatí pre verejnosť, najviac navštevovanými boli Pezinské vínne pivnice 2013, Keramické trhy 2013, Deň svätého Urbana, letný festival Wine & Art, Pálenie Jánskych ohňov, Vinobranie, Jablkové hodovanie, ale aj množstvo výstav a výchovno-vzdelávacích podujatí.

Oddelenie odborných činností pripravilo a organizovalo niekoľko prednášok v spolupráci s Trnavskou univerzitou a stalo sa garantom a organizátorom AKADÉMIE TRETIEHO VEKU, odboru: Vinohradníctvo, vinárstvo, someliérstvo. Ide o štvorsemesťstrálne štúdium ukončené záverečnou prácou. V spolupráci s obcou Doľany a spolkom žien Živena sa odborní pracovníci podieľali na príprave prednášok pre medzinárodné sympóziu Staršia doba bronzová v Čechách, na Morave a na Slovensku.

Malokarpatské múzeum v Pezinku v spolupráci s Mestským múzeom v Pezinku a občianskym združením Museum Vinorum pokračuje vo vydávaní nového časopisu s regionálnou pôsobnosťou s názvom: „*Historika. Malokarpatský historický občasník.*“ Vyšiel podľa plánu 2 krát. Je zameraný na dejiny a kultúrne dianie v Malokarpatskom regióne.

Okrem časopisu múzeum vydalo v r. 2013 publikáciu Kamene, ktorá sa venuje tvorbe regionálnej výtvarníčky Júlie Piačkovej, plnofarebný katalóg k výstave Fero Guldan a katalóg k 10. výročiu Keramických trhov – Človečina v hline ukrytá.

V súvislosti s novou stálou expozíciou múzeum po 29 rokoch pristúpilo k úprave a modernizácii loga a prijalo svoj nový dizajn manuál.

Spolupráca s inými inštitúciami

Odborní pracovníci múzea počas roka 2013 spolupracovali s viacerými múzeami a inými inštitúciami: SAHI, o. z. – Slovenským archeologickým a historickým inštitútom, SNM – Archeologickým múzeom, SNM – Hradom Červený Kameň, SNM – Múzeom Ľ. Štúra v Modre, Mestským múzeom v Pezinku, Mestským múzeom v Senci, SNM – Historickým múzeom, s mestami Pezinok, Svätý Jur a Modra, s Academiou Istropolitana Nova, Pamiatkovým úradom v Trnave, Katedrou archeológie UK v Bratislave, Katedrou dizajnu na FU v Košiciach, Ateliérom keramiky na VŠVU, Galériou Štefana Prokopa v Pezinku, Zväzom múzeí na Slovensku, nadáciou HB Reavis, Malokarpatskou komunitnou nadáciou REVIA, Akadémiou tretieho veku Pezinok, Slovenskou ľudovou majolikou – Modra, ÚĽUV-om, Filmovým Ústavom Bratislava, STV, TV Patriot, TV Pezinok, základnými a strednými školami v Pezinku a okolí.

Primátor mesta Pezinok spoluprácu s múzeom ocenil udelením pamätnej plakety za úspešnú organizáciu 10 ročníkov Keramických trhov. Rovnakou plaketou bol ocenený aj odborný pracovník múzea J. Vavák – za archeologické výskumy a odbornú činnosť.

Využívanie štrukturálnych fondov a grantov

Malokarpatské múzeum za rok 2013 získalo z Dotačného systému MK SR 7 000 €, za projekt Obrazové panely a sprievodné texty novej stálej expozície Malokarpatského múzea v Pezinku..

Záver:

Múzeum sa dlhodobo profiluje ako múzeum špecializované na dejiny vinohradníctva a vinárstva mesta Pezinok a Malokarpatského subregiónu. V hlavnej (odbornej) činnosti vykazuje Múzeum dobré výsledky v oblasti vedecko-výskumnej činnosti a v oblasti nadobúdania zbierkových predmetov. Spreádzkovanie nových depozitárnych priestorov vytvorilo dobré predpoklady starostlivosti o zbierkový fond: zbierkové predmety sú uložené v troch depozitároch podľa povahy

materiálu, čo zvyšuje stupeň ich ochrany a rozširuje možnosti odborného spravovania a ošetrovania zbierkového fondu. Otvorením novej expozície v novembri 2013 sa zlepšila aj prezentácia zbierkového fondu a jeho sprístupňovanie verejnosti. Celková návštevnosť bola 4 833 osôb, čo je pokles o 2 845 návštevníkov (- 37 %) oproti predchádzajúcemu roku. Platiacich návštevníkov bolo 2 936.

Tabuľka č. 8 (Prehľad: Malokarpatské múzeum Pezinok 2010 – 2013)

Rok	Čerpanie rozpočtu k 31. 12. z BSK v €	Počet pracovníkov (priemerný prepočítaný)	Počet získaných exponátov	Počet návštevníkov
2010	277 286,99	15,5	121	5 413
2011	291 070,00	16	582	4 467
2012	303 270,00	16	603	7 678
2013	295 670,96	15	951	4 833

Tabuľka č. 9 (Malokarpatské múzeum - prehľad tržieb v roku 2013)

	Počet návštevníkov spolu / platiacich	Tržby zo vstupného
Sídlna budova v Pezinku	3332 / 2073	12798,84
Literárne a vlastivedné múzeum vo Svätom Jure	1501 / 863	432,00

MALOKARPATSKÉ OSVETOVÉ STREDISKO V MODRE (MOS)

Kaštieľ na Hornej č. 20 v Modre, v ktorom Malokarpatské osvetové stredisko sídli, je národnou kultúrnou pamiatkou. Kaštieľ spolu s príslušným parkom si vyžaduje komplexnú rekonštrukciu a obnovu, čo je aj jednou z priorit akčného plánu BSK na roky 2014 - 2017. Malokarpatské osvetové stredisko je jediným zariadením svojho druhu v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK, pričom vykonáva aj časť funkcií, ktoré v minulosti zabezpečovalo Národné osvetové centrum v Bratislave. Do záberu pôsobnosti MOS patrí okrem Bratislavy, ktorá má svojich 5 okresov, okres Pezinok s počtom 17 miest a obcí, okres Senec s počtom 28 obcí a okres Malacky s počtom 25 miest a obcí. Okresy Malacky a Senec sú v oblasti kultúry oproti okresu Pezink, v ktorom sídli tri krajské zariadenia (múzeum, knižnica, osvetové stredisko), znevýhodnené. MOS sa snaží túto skutočnosť kompenzovať organizovaním podujatí aj v okresoch Malacky a Senec, čo je však limitované objektívnymi možnosťami (materiálna a personálna báza, disponibilné finančné prostriedky).

Hlavné oblasti činnosti:

V roku 2013 realizovalo MOS všetky plánované postupové prehliadky a súťaže v oblasti záujmovo-umeleckej činnosti vo všetkých kategóriách. Bolo to 32 nadregionálnych, 24 vlastných súťaží, jedna celoštátna prehliadka (CINEAMA 2013 – krajská a celoštátna súťaž amatérskej filmovej tvorby).

V oblasti vzdelávania realizovalo MOS 10 tematických podujatí, školu tanca a 20 odborných vzdelávaní pre seniorov v oblasti výpočtovej techniky. Medzi osvetovo-vzdelávacie aktivity MOS patria aj uskutočnené exkurzie pre pracovníkov samospráv a vinárov na Moravu a do Talianska na ostrov Elba.

Ďalšou oblasťou je odborná metodická činnosť MOS. V roku 2013 MOS zrealizovalo 35 rozborových seminárov a metodický deň pre pracovníkov v oblasti kultúry. Cieľom metodických stretnutí je hlavne koordinačná činnosť v rámci siete kultúrnych zariadení. Na stránke www.moska.sk sú pravidelne zverejňované informácie kultúrnym dňami v kraji.

Medzi najdôležitejšie kultúrno-spoločenské podujatia a aktivity v roku 2013 patrili: **Ples seniorov, Medzinárodný festival detských folklórnych súborov, Svätojurské hody, Deň jedného vinára, Mladé vína na hrade, Salón výtvarníkov, Otvorené pivnice sv. Urbana, Malokarpatský slávik, Ženy, víno a vôňa, Jablkové hodovanie, Deň otvorených pivníc, Deň vo vinohradoch, Vianočné inšpirácie...** Do piateho ročníka regionálneho podujatia **Jablkové hodovanie** sa v roku 2013 zapojilo 12 miest a obcí, v ktorých už má toto podujatie tradíciu.

Výstavná, propagačná, dokumentačná a edičná činnosť.

V roku 2013 MOS uskutočnilo viacero výstav: Výtvarné spektrum, Amfo 2013, Salón výtvarníkov, spolu 24 výstav výtvarníkov, v spolupráci so srbským veľvyslanectvom výstavu Portréty srbských kráľov, výstavu drotárov ako sprievodné podujatie Jablkového hodovania a v decembri výstavu prác účastníkov kurzu Patchworku. V spolupráci so združením vinárov Malokarpatská vínná cesta pripravilo a realizovalo MOS prezentáciu regiónu na medzinárodnej výstave cestovného ruchu Slovakiatour 2013 v Bratislave.

Zo všetkých podujatí MOS vedie podrobný a kvalitou profesionálny fotografický archív. Archivačným prostriedkom, prostredníctvom ktorého zaznamenáva stredisko činnosť a zároveň informujeme miestne kultúrne strediská a samosprávy je časopis Vidiečan, ktorý v roku 2013 vydal 8 čísiel. Distribuuje ho na obecné a mestské úrady, do informačných kancelárií, firmám i súkromným osobám.

Stredisko je v pravidelnom informačnom kontakte aj s médiami celoslovenského a regionálneho charakteru, ktoré informuje a pozýva na všetky podujatia. Ide predovšetkým o STV, Markízu, JOJ, Slovenský rozhlas, SITA, TASR, Pravda, Sme, Pezinská TV a ďalšie. Koordinujú podujatia, ktoré sa v kraji plánujú zrealizovať.

Propagačnej činnosti strediska slúži vlastná internetová stránka www.moska.sk. MOS vydáva tlačové správy zo všetkých podujatí, ale aj propagačné letáky, bulletiny z výstav, skladačky, pozvánky. Spoločne so Združením Malokarpatská vínná cesta MOS vydalo množstvo propagačných materiálov o Malokarpatskej vínnej ceste a o Bratislavskom kraji, ktoré poslúžili na prezentáciu na veľtrhoch cestovného ruchu. Aj v roku 2013 vydalo MOS katalóg k výstave Salón výtvarníkov a spolupracovalo na vydaní bulletinu Medzinárodného detského folklórneho festivalu, ktorý sa uskutočnil v mesiaci jún v Bratislave a okolí. MOS je aj spoluautorom nástenného kalendára pre rok 2014. S veľmi pozitívnym ohlasom sa stretlo vydanie diára jablkové hodovanie.

Spolupráca s inými inštitúciami

Aby stredisko dokázalo plniť uvedené úlohy, priebežne aktualizuje a buduje databázu kultúrnych organizácií, osobností, záujmov – umeleckých kolektívov a jednotlivcov a následne využíva vybudované dobré vzťahy so samosprávami a ďalšími partnermi. Vďaka tomu dokáže MOS spolupracovať s obecnými samosprávami a kultúrnymi strediskami. V poslednom období sa podarilo dobudovať MOS do podoby vyhľadávanej partnerskej inštitúcie, keď spolupracuje najmä pri príprave a organizácii celomestských, či obecných osláv, ale aj podujatí občianskych (Jednota dôchodcov Slovenska) a profesionálnych zoskupení (Malokarpatská vínná cesta). MOS spolupracuje s odbornými inštitúciami, médiami, orgánmi štátnej správy a samospráv, občianskymi združeniami, stavovskými zoskupeniami z rôznych oblastí umenia a kultúry, súbormi a umeleckými telesami. Medzi dlhoročných partnerov patria najmä Cech detských folklórnych súborov, Združenie regiónu Záhorie a Podunajsko, Slovenská ľudová majolika a Cech keramikárov Slovenska, Potravinárska a poľnohospodárska komora v Bratislave, občianske združenie Modranská beseda, združenie Pre Záhorie a ďalšie subjekty. Združenie Malokarpatská vínná cesta je partnerom strediska od roku 1995 a spolupráca s týmto združením mu výrazne pomáha pri zviditeľňovaní a popularizovaní jeho činnosti. V roku 2013 sa MOS podieľalo ako partner na projekte, ktorého nositeľom bol Národný salón vín Českej republiky. Projekt s názvom Ne(vinné) produkty bol realizovaný počas celého roka a jeho cieľom bolo propagovať produkty súvisiace s vínom. Slovenskí vinári navštívili Moravu a následne vinári z Moravy navštívili náš región. Spoločne sa podelili o skúsenosti z výroby týchto produktov a predstavili sa zákazníkom.

Využívanie štrukturálnych fondov a grantov

Z Dotačného systému MK SR sa podarilo MOS získať v roku 2013 podporu pre 13 projektov v celkovej hodnote 19 050,- €.

Záver:

Malokarpatské osvetové stredisko je vyhľadávaným a dôveryhodným partnerom pre subjekty z oblasti kultúry, osvetu, vzdelávania, zo sféry štátnej správy, tretieho sektora aj privátnej sféry. Nad rámec svojich funkcií, svojou činnosťou vytvára produkt, presahujúci oblasť osvetu a kultúry, aktívne vstupujúci aj do miestneho cestovného ruchu.

V rámci plnenia zámerov štátnej kultúrnej politiky v roku 2013 zrealizovalo osvetové stredisko všetky plánované podujatia a ďalšie nad rámec plánu. Spolu pripravilo MOS 67 podujatí (o 18 podujatí menej ako v roku 2012) z toho 33 postupových súťažných prehliadok, 24 vlastných podujatí a 10 vzdelávacích aktivít. Kvalitná a bohatá bola aj edičná a publikačná činnosť. Trvalým problémom je časový nesúlad medzi plnením úloh štátnej kultúrnej politiky (postupové prehliadky, súťaže v oblasti záujmovo-umeleckej činnosti) a nastavením dotačného systému Ministerstva kultúry SR. Podujatia začínajú, respektíve prebehnú skôr, ako sú poskytnuté dotácie MK SR. MOS si zo zdrojov z vlastnej činnosti vybudovalo dobré technické vybavenie a z rovnakých zdrojov kryje aj náklady na údržbu sídelnej budovy.

Tabuľka č. 10 (Prehľad – Malokarpatské osvetové stredisko v Modre 2010 – 2013)

Rok	Čerpanie rozpočtu k 31. 12. z BSK v €	Počet pracovníkov	Počet súťažných aktivít	Počet vlastných podujatí	Počet vzdelávacích aktivít
2010	221 130,40	13	16	26	23
2011	320 472,25	13	15	23	22
2012	289 000,00	13	20	15	20
2013	286 000,00	13	33	24	10

ZÁVER

Kultúrne zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK vytvárajú inštitucionálnu, odbornú a personálnu bázu pre plnenie kompetencií, funkcií a úloh samosprávneho kraja v oblasti kultúry. Pôsobia paralelne aj ako miestne, aj ako regionálne „spádové“ inštitúcie - v rámci objektívne daných možností saturujú kultúrne aktivity v celom regióne (súťaže, prehliadky, zájazdové vystúpenia). Súčasne sú aktérmi kultúrnych, osvetových a spoločenských podujatí a súčasne plnia aj metodickú a ďalšie funkcie.

Oblasť rýdzo „kultúrneho“ pôsobenia presahujú projekty orientované na znevýhodnené skupiny občanov. Patria sem napríklad ponuky zlacneného vstupného pre telesne postihnutých, domovy sociálnych služieb a seniorov, ale aj divadelné predstavenia s titulkami a tlmočením do posunkovej reči pre nepočujúcich (Divadlo Aréna, Divadlo Ludus).

Tak ako sa v roku 2013 Bratislavskému samosprávne kraju podarilo udržať organizačné a finančné prostredie žiživé pre kultúru, tak si aj kultúrne organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK udržali svoj odborný, umelecký a profesionálny status.